

ДАНИ ПРО АВТОРА

Молоткіна Юлія Олександрівна, аспірант кафедри документознавства

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»

вул. Ярослава Потапенка, 40 а, м. Переяслав-Хмельницький, Київська обл., Україна 08404

e-mail: molotkina_92@meta.ua

ДАнные ОБ АВТОРЕ

Молоткина Юлия Александровна, аспирант кафедры документоведения

ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет имени Григория Сковороды»

ул. Ярослава Потапенка, 40 а, г. Переяслав-Хмельницкий, Киевская обл., Украина 08404

e-mail: molotkina_92@meta.ua

DATA ABOUT AUTHOR

Molotkina Yuliia Oleksandrivna, postgraduate student, Department of Document Science

State Higher Educational Institution «*Pereiaslav-Khmelnytskyi State Pedagogical University*»

40 a Yaroslava Potapenka Street, Pereiaslav-Khmelnytskyi, Kyiv region, Ukraine, 08404

e-mail: molotkina_92@meta.ua

УДК 81'373.612.2

DOI 10.5281/zenodo.1493200

КЛАСИФІКАЦІЇ МЕТАФОРИ В СУЧАСНОМУ МОВОЗНАВСТВІ

Овсієнко А. С.

У статті розглянуто найвідоміші класифікації метафори українськими та зарубіжними лінгвістами.

Кожен суспільно-політичний процес в країні супроводжується творенням та функціонуванням низки нових

метафор. Теорія метафори ґрунтовно розроблена світовою літературно-теоретичною наукою, над її проблемами працювало багато відомих теоретиків літератури від античності до наших днів, знаходячи все нові й нові грані цього тропу. Також окремо проаналізовано види метафор, які функціонують у мові засобів масової інформації.

Зроблено висновки, що параметри класифікації метафор визначаються своєрідністю планів змісту та вираження, залежністю від контексту і функціональною специфікою метафоричного знака, а також рівневого співвідношення метафор за ярусами мови.

Ключові слова: класифікація, метафора, мовознавство, публіцистика, українське мовознавство, засоби масової комунікації, функціональні типи, морфологія.

КЛАССИФИКАЦИИ МЕТАФОРЫ В СОВРЕМЕННОМ ЯЗЫКОЗНАНИИ

Овсиенко А. С.

В статье рассмотрены известные классификации метафоры украинскими и зарубежными лингвистами.

Каждый общественно-политический процесс в стране сопровождается созданием и функционированием ряда новых метафор. Теория метафоры основательно разработана мировой литературно-теоретической наукой, над ее проблемами работали многие известные теоретики литературы от античности до наших дней, находя все новые и новые грани этого тропу. Также отдельно проанализированы виды метафор, которые функционируют в языке средств массовой информации.

Сделаны выводы, что параметры классификации метафор определяются своеобразием планов содержания и выражения, зависимостью от контекста и функциональной спецификой метафорического знака, а также уровневого соотношения метафор за ярусами языка.

Ключевые слова: классификация, метафора, языкознание, публицистика, украинское языкознание, средства массовой коммуникации, функциональные типы, морфология.

CLASSIFICATIONS OF METAFORS IN MODERN LINGUISTICS

Ovsiienko A. S.

The article describes the best known classifications of metaphors of Ukrainian and foreign linguists.

Each socio-political process in the country is accompanied by the creation and functioning of a number of new metaphors. Theory of metaphor is thoroughly developed by world literary and theoretical science. Many famous theorists of literature from antiquity to the present have been worked on this issue, finding new and new theories of this trope. Besides, the author analyzes the types of metaphors that function in the language of the media.

The author concludes that the parameters of the classification of metaphors are determined by the peculiarity of the plans of content and expression, depending on the context and functional specificity of the metaphorical sign, as well as the interrelation of the metaphors to the language levels.

Key words: *classification, metaphor, linguistics, publicism, Ukrainian linguistics, mass media, functional types, morphology.*

Постановка проблеми. Метафора як мовне явище зустрічається в усній і письмовій мові. Метафора використовується у всі стилях українського мовознавства. Немає жодного автора, який не скористався б метафоричним переносом для того, щоб в яскравих фарбах описати героїв, різні явища та події.

Метафора безпосередньо пов'язана з пізнавальною діяльністю людини. Результати суб'єктивного пізнання об'єктивного світу відображаються в словах, словосполученнях. Люди в процесі спілкування висловлюються один з одним не тільки за допомогою окремих звуків або звукосполучень, а й за допомогою слів, словосполучень, пропозицій.

Актуальність дослідження. Особливу актуальність дослідження метафори в мові набула в наш час, коли зросло суспільне значення таких проблем, як мовна норма, культура мови, мовних контактів та двомовності, мовна структура в країнах, що розвиваються, тощо. Усі вони більшою чи меншою

мірою пов'язані з проблемою метафоризації мовних одиниць. Таким чином, вивчення метафори стає все більш інтенсивним і швидко розширюється, захоплюючи різні галузі знань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Історичну та сучасну класифікація метафори розглядали: І. В. Арнольд, Н. Д. Арутюнова, О. С. Ахманова, Р. ван ден Брок, В. Г. Гак, М. Джонсон, Дж. Лакофф, Ю. І. Левін, Т. В. Матвеева, В. П. Москвін, П. Ньюмарк, В. Н. Телія, А. П. Чудіна та ін.

Мета статті – розглянути найвідоміші класифікації метафори в риториці та мовознавстві.

Виклад основного матеріалу. Наука про мову потребує систематизації мовних засобів вираження метафори. На наш погляд, приналежність метафор до того чи іншого пласту мови виявляє свої параметри класифікації.

І.В Арнольд стверджує, що метафора чи порівняння, тобто окремі випадки вирази образності, можливі на різних рівнях.

Н. Д. Арутюнова, показуючи функціональні типи мовної метафори, виокремлює: номінативну, образну, когнітивну і генералізуючу (як кінцевий результат когнітивної метафори) метафори [2, с. 232].

У типології В. Г. Гака існують повний метафоричний перенос–двостороння метафора (*голова-казанок*), одностороння семасіологічна метафора (*ніжка стільця*), одностороння ономасіологічна метафора (*волинити*); частковий метафоричний перенос (*зубець виделки*) [7, с. 97].

На думку В. Г. Гака, формальний аспект метафори проявляється на рівні морфології (словотворення) і синтаксису (словосполучень). З цього випливає, що метафора безпосередньо пов'язана з пізнавальною діяльністю людини. Результати суб'єктивного пізнання об'єктивного світу відображаються в словах, словосполученнях. Люди в процесі спілкування висловлюються один з одним не тільки за допомогою окремих звуків або звукосполучень, а й за допомогою слів, словосполучень, пропозицій. Процес метафоризації починається з рівня слова (*про людей: ведмідь, змія*), далі йде рівень словосполучень (*епідемія неплатежів, гострий напад каяття*).

Необхідно зауважити, що В. Н. Телія вказує про

відсутність сумніву в тому, що метафоризація як один з тропів займе в теорії мови ще більш помітне місце, ніж словотвір, оскільки метафора когнітивно обробляє не тільки номінативні одиниці мови, слова і словосполучення, але і чіткі елементи мови, а також будь-які осмислені відрізки тексту, починаючи від висловлювання і закінчуючи цілим текстом. Ця думка привела до ідеї виявлення подальших рівнів реалізації метафор, а саме, метафоризації на рівні пропозиції і на рівні тексту. Яскравим прикладом пропозицій метафор можуть служити прислів'я: «*Чим журавель в небі, краще синиця в руках*»; «*Вчинки красномовніше, ніж слова*»; «*Не вчи плавати щуку, щука знає свою науку*» і т.д. [16, с. 32].

У типології Ю. І. Левіна метафори виділяються за способом реалізації компаративного елемента: метафори-порівняння (*колонада гаю*); метафори-загадки (*клавіші-кругляки*); метафори, що приписують об'єкту властивості іншого об'єкта (*отруйний погляд, життя згоріло*).

Також лінгвісти виділяють такі види метафори, як метафора гіперболічна (гіпербола метафорична). Метафора, заснована на гіперболічному перебільшенні якості або ознаки (*Он-Геркулес по силі; очі глибокі, як море*); метафора лексична (*метафора стерта, метафора скам'яніла*). Слово (вираз) або значення слова, яке спочатку виникло шляхом метафоричного перенесення (*самописку, аркуш паперу*).

В. П. Москвін запропонував, на погляд дослідників, найбільш повну класифікацію метафор. Їм були розроблені структурна, семантична та функціональна класифікація метафор. У результаті досліджень їм було виявлено, що система параметрів класифікації метафоричних найменувань визначається чотирма обставинами: своєрідністю планів змісту та вираження, сильною залежністю від контексту, а також функціональною специфікою метафоричного знака [13, с.112].

Один з напрямків семантичної класифікації передбачає групування метафор за тематичною приналежністю допоміжного суб'єкта (інакше кажучи – відповідно до тематичного співвіднесення порівняння, що в їх основі). Характер основного суб'єкта при цьому не враховується. Відкритий ряд різнорідних за значенням переносних

найменувань, внутрішні форми яких відносяться до однієї тематичної сфери, називається мотиваційною системою. У такі системи можна згрупувати метафори, в основі яких лежить порівняння з риболовлею, театром, також метафори медичні, військові, фінансові, політичні і т.д.:

– анімалістичні (або зооморфна) метафора (від лат. Animal– «тварина») заснована на порівнянні з твариною. Таке порівняння може бути реалізовано способами словотворення, в результаті чого виникають авторські неологізми;

– в основі антропоморфної (або антропоцентричної) метафори (від грец. Antropos– «людина» і morphe– «форма») лежить порівняння предметів, рослин, тварин з людиною.

– просторова (або по Дж. Лакофф і М. Джонсон – орієнтаційна) метафора заснована на аналогії з будь-яким виміром простору, також з простором може порівнюватися час [10, с.214].

Метафори, саме тематичну зону-джерело ряду похідних (побічних, другорядних) метафор, називаються ключовими, засадничими, кореневими або концептуальними. Ключовими є метафори вогню, сну, шляхи, води та ін. Ключові метафори, що йдуть корінням сивої історії суспільства (його міфологію, фольклор), іноді називають метафоричними архетипами. При класифікації метафор за основним суб'єктом в якості останнього можуть виступати, зокрема, такі поняття, як, наприклад, світло і колір, не визначено велике чи мале кількість, смерть, життя і т.д. [13, с.112-115].

Якщо при класифікації ми будемо брати до уваги особливості форми, тобто плану вираження метафори, то це буде формальна або структурна класифікація метафор.

За рівнем приналежності одиниця, яка виступає носієм метафоричного образу, можна виділити словесні метафори, фразові і текстові метафори. Словесні метафори за частиномовною приналежністю прийнято поділяти на субстантивні, ад'єктивних і дієслівні, за синтаксичною функцією виділяють предикативні метафори, за граматичною формою слова-аргументи – генетивні метафори. За кількістю одиниць-носіїв метафоричного образу розрізняється метафора

проста (одиначна, однокленна, ізольована), у якій план вираження представлений однією одиницею, і метафора розгорнута, в якій носієм образу є група асоціативно пов'язаних одиниць [13, с.135-136].

Розгляд метафор в телеологічному аспекті (від грец. Telos– «мета») передбачає їх класифікацію за метою, з якою вони використовуються в мові, тобто за функціональним параметром. Загальновідомі метафори номінативна, використовується для найменування нових понять і явищ; оціночна (найчастіше вживається для оцінювання людської зовнішності або певних якостей) і декоративна, що служить засобом естетичного відображення дійсності і прикрашати мову [13, с.157].

Особливий інтерес представляє композиційна метафора, тобто метафора реалізується на рівні тексту. Композиційна метафора або ж текстова метафора може поширюватися на цілісне мовне твір-текст.

Таким чином, можна виділити ще одну класифікацію метафор, згідно ярусів мови як системно-структурного утворення. Рівнева класифікація представлена метафорами-словами, метафорами-словосполученнями.

А. Ченкі виділяє такі особливості концептуальної метафори:

- 1) метафора є «мостом» від знайомого до незнайомого, від очевидного до неочевидного;
- 2) сфери, пов'язані метафорою, є асиметричні та нерівні: фізичні події не є абстрактними;
- 3) метафори парадоксальні, оскільки утверджують і заперечують щось водночас;
- 4) метафори можуть функціонувати на різних рівнях конкретності [15, с. 352].

Згідно з Т. В. Матвеевою, метафори можуть бути розділені на класи в залежності від частин мови, на базі яких вони розвиваються. Вона виділяє наступні типи:

- 1) метафора іменна (субстантивна);
- 2) метафора дієслівна;
- 3) метафора ад'єктивна.

Т. В. Матвеева зазначає, що найбільш поширеним структурним типом метафори є генитивна метафора (різновид іменний). Цей клас є поєднанням двох іменників, в якому власне метафора укладена в головному слові, а залежне слово в родовому відмінку створює контекст, що дозволяє розшифрувати образ. Контекст дієслівної метафори створюється співвідношенні з ним іменником. Ад'єктивна метафора є, по суті, метафоричним епітетом [11, с. 58].

У словнику О. С. Ахманової представлені наступні види метафор:

1) метафора послідовна (розширена, стійка), що складається з ряду внутрішньо пов'язаних і взаємно один одного доповнюють метафору;

2) метафора поетична, що входить в число експресивних засобів поетичного твору і виступає як складна різнопланова семантична структура

3) метафора лексична (мертва, скам'яніла, звична, стерта), що стала частиною повсякденної мови, її первинне значення більш не сприймається [3, с.236].

Приміром, Дж. Лакофф і М. Джонсон виділяють два типи метафор, розглянутих щодо часу і простору: онтологічні, тобто метафори, що дозволяють бачити події, дії, емоції, ідеї і т.д. як якусь субстанцію, іорієнтовані, або орієнтаційні, тобто метафори, які не визначають один концепт у термінах іншого, але організують всю систему концептів у відношенні один до одного[5, с.19].

П. Ньюмарк в свою чергу виділяє п'ять типів метафор: мертві метафори, метафори-кліше, лексичні, інноваційні та креативні, так звані авторські метафори [1].

За класифікацією Р. ван ден Брока, вживаною в перекладознавстві, виділяють лексичні метафори, образи яких стерлися, конвенційні, закріплені в літературному процесі та індивідуальні, авторські метафори [8].

З огляду на специфіку культури Н. Стієнстра розрізняє універсальні метафори, метафори, які притаманні декільком культурам та культурно специфічні метафори. Вона пояснює це тим, що багато що з людського досвіду є універсальним або щонайменше притаманне багатьом культурам і як наслідок

часто не самі концептуальні метафори залежать від культури, а більше мовна реалізація [8].

А в стилістичній теорії метафору розрізняють:

1. За структурою:

– проста, виражена одним образом, не обов'язково одним словом. Вона може бути одночленна та двочленна;

– складна метафора складається з декількох слів, вжитих метафорично, які утворюють єдиний образ, тобто з ряду взаємопов'язаних простих метафор, які доповнюють один одного;

– складена, ще композиційна або сюжетна метафора, яка може простягатися на весь роман. Композиційна метафора – метафора, яка реалізується на рівні тексту.

2. За змістом:

– гіперболічна метафора – явне і навмисне перебільшення для посилення виразності і підкреслення сказаної думки;

– літота – антонімічне гіперболі явище, коли для досягнення виразності явно щось зменшують;

– персоніфікація – явище, коли тварині чи предмету приписують людські якості;

– опредметнення – явище, коли людині приписують властивості неживого предмета та позбавляють роду, називаючи «воно», тобто середнім родом;

– синестезія – явище, коли об'єднують поняття, які сприймаються різними органами чуття;

– символ – це образ, який несе в собі певну інформацію;

– алегорія – зображення абстрактної ідеї, поняття за допомогою образу.

При когнітивному підході метафора розглядається як спосіб мислення, тому когнітивна функція метафори є однією з головних. Метафори – це зображення аналогових можливостей людського мислення, вони вже закладені в інтелектуальній системі людини, виступають своєрідними схемами, за допомогою яких людина здійснює свою мислячу і соціальну діяльність. У мові засобів масової інформації концептуальна метафора реалізує експресивний потенціал, що сприяє пропаганді різних політичних ідей та поглядів. Таке використання та функціонування метафори відповідає

особливостям мови засобів масової інформації. Адже основним завданням ЗМІ є вплив на аудиторію та формування поглядів. У мові засобів масової комунікації функціонують різні типи метафор: антропоморфна метафора, донорська – зоною якої є концептосфера «людина». Різновидами антропоморфної метафори є соціоморфна (вона моделює світ за подібністю до різних сфер суспільного життя); мілітарна (метафора, яка зображає дійсність за аналогією до війни). Наявні також метафори: кримінально-правова, релігійно-міфологічна, торгово-економічна, науково-освітня, суспільно-економічного устрою, родинності; природоморфна метафора, донорською зоною якої є структура знань концептосфери «природа», а саме: тварини, рослини. У свою чергу, природоморфна метафора поділяється на зооморфну (метафора, донорською зоною якої є концепт «тварина»); фітоморфну (метафора із донорською зоною «рослина»); ландшафтну (метафора, яка моделює дійсність за аналогією до елементів певної місцевості); артефактна метафора, донорською зоною якою є концептосфера «предмети». У межах цього різновиду виділяють архітектурну метафору та метафору механізму [9, с.126-163].

За прийняттям слова до певної семантичної групи є класифікація метафор А. П. Чудінова, він поділяє метафори за основними субсферами: людина, соціум, природа та артефакти. Кожна з цих субсфер має свої різновиди метафор. У субсфері «людина» вчений виділяє фізіологічну, морбальну, сексуальну та метафори родинності; в субсфері «соціум» – кримінальну, мілітарну, театральну, спортивну та ігрову метафори; в субсфері «природа» – зооморфну та фітоморфну; в субсфері «артефакти» – метафори будинку і механізму [17].

Найпродуктивнішим різновидом концептуальних метафор в мові засобів масової інформації є соціоморфна, у якій світ характеризується як модель соціальних відношень в суспільстві, як людську соціальну діяльність [4, с. 545]. Суспільно-політичні події країни часто змінюються, тому для їх характеристики використовують метафори. Кожен суспільно-політичний процес в країні супроводжується творенням та функціонуванням низки нових метафор. Журналісти чи публіцисти в своїх виступах, статтях

зображують політиків і політику в різних образах. Тому в мові ЗМІ можна виділити такі найчастотніші концептуальні метафори (приклади взяті з журналу «Україна» за 2002-2017 роки): політика-театр («Надто тому, що ця політика час від часу нагадує театр Абсурду»); політики-актори («І нічого дивуватися, адже у роки «класичного» комізму роль уряду в системі органів державної влади остаточно звели до ролі старозавітного цапа-відбувайла, якого первосвященик обов'язково має приносити у жертву за гріхи»); політика-спорт («Осінній політичний марафон в українському політикумі розпочався з утілення в життя літніх політичних заготовок учасниками забігу»); політики-спортсмени («Гра атлетів-політиків на грані можливого в народі все ще викликає довіру»); політика-гра («Дисциплінований і слухняний, радий без пам'яті, що опинився біля самого президента, він і помислити не міг про якісь амбіції та будь-яку власну політичну гру»); політика-стихійне лихо («Президентські вибори, які насуваються на країну з невідворотністю цунамі, – це стихійне лихо, яке треба пережити»); політика-казка («Кожна влада в кожній країні займається міфотворчістю та наймає казкарів, які ті міфи створюють та розповсюджують»); політики-тварини («...коли політики займаються розподілом парламентських портфелів, тоді журналістам залишається лише спостерігати з ложі преси за підкилимними бійками парламентських бульдогів»); політики-лікарі («...він узяв на себе невдячну роль реаніматора політичних трупів та вирошувача політичних трупнів»).

Соціоморфна метафора в мові засобів масової інформації реалізується в різних метафоричних моделях, які показують читачеві (слухачеві) політику з різних аспектів. Асоціюючи політику з театром, журналісти прагнуть створити в людській свідомості ставлення до політики, як до спектаклю, добре організованого шоу. За допомогою гральної метафори досягається образ легковажності, несерйозності політики. Спортивна метафора асоціює політику зі спортом, із боротьбою та запеклими змаганнями. Різні метафори мають різне функціональне навантаження в засобах масової інформації. Використання журналістами різних концептуальних метафор

допомагає впливати на сприйняття людиною певних явищ і подій, формувати її світогляд, структурувати людське мислення, навчати прогнозувати альтернативні вирішення тієї чи тієї суспільно-політичної проблеми [6, с. 39-40].

Висновки. Проаналізувавши різні класифікації підсумовуємо, що параметри метафор визначаються своєрідністю планів змісту та вираження, залежністю від контексту і функціональною специфікою метафоричного знака, а також рівневого співвідношення метафор за ярусами мови. Аналіз метафор може проводитися не тільки за якимось одним, а й за комбінованими параметрами. У сучасному мовознавстві немає визначеної єдиної класифікації, що дає перспективи для наступних наукових студій.

Список використаних джерел

1. Newmark Peter Approachesto Translation. New-York: PrenticeHall, 1988.
2. Арутюнова Н. Д. Метафора и дискурс/теорія метафори. М.: Русский язык, 1990. 358 с.
3. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов 2-е изд., стер. – М : УРСС : Едиториал УРСС, 2004. 571 с.
4. Балашова Л. В. Русская метафорическая система в развитии : XI – XXI вв. М. : Рукописные пам'ятники Древней Руси : Знак, 2014. 632 с.
5. Баранов А. Н. Политический дискурс: методы анализа тематической структуры и метафорики / А. Н. Баранов, О. В. Михайлова, Г. А. Саратов, Е. А. Шипова. – М., 2004. 84 с
6. Баранов А. Н. Предисловие редактора // Лакофф, Дж. Джонсон, М. Метафоры, которыми мы живем: Пер. с англ. / Под ред. и с предисл. А. Н. Баранова. М.: Едиториал УРСС, 2004. С. 7-21.
7. Гак В. Г. Метафора универсальная и специфическая. Метафора в языке и тексте. М.: Наука, 1988. – 178 с.
8. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу (нім. мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2006. 592 с.

9. Кравець Л. В. Динаміка метафори в українській поезії ХХ ст. К. : ВЦ «Академія», 2012. 416 с
10. Лакофф Дж., Джонсон М. Метафори, которимимыживем. М.: Едиториал УРСС, 2004. 256 с.
11. Матвеева Т. В. Полюй словарь лингвистических терминов. Ростов н/Д, 2010. 562 с
12. Метафора як образно-функціональна одиниця німецької друкованої реклами та її відтворення у перекладі, URL: <https://www.bestreferat.ru/referat-210684.html>
13. Москвин В. П. Русская метафора. Очерк семиотической теории. М.: Ленанд, 2006. 184 с.
14. Одинецька Л. В. Роль метафори в засобах масової комунікації. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/13506/1/Odynetska%20L..PDF>.
15. Современная американская лингвистика : Фундаментальное направление / А. А. Кибрик, И. М. Кобозева, И. А. Секерина. Изд. 2-е, испр. и доп. – М. : Едиториал УРСС, 2002. 480 с.
16. Телия В. Н. Метафора как модель смыслопроизводства и ее экспрессивно-оценочная функция. Метафора в языке и тексте. М.: Наука, 1988. с. 26-51.
17. Чудинов А. П. Россия в метафорическом зеркале: когнитивное исследование политической метафоры (1991 – 2000) Екатеринбург, 2001. 238 с.

References

1. Newmark Peter Approachesto Translation. New-York: PrenticeHall, 1988.
2. Arutyunova N. D. *Metafora i diskurs/teoriya metaforoy*. М.: Russkiy yazyk, 1990. 358 s.
3. Akhmanova O. S. *Slovar' lingvisticheskikh terminov / O. S. Akhmanova*. 2-e izd., ster. – М : URSS : Editorial URSS, 2004. 571 s.
4. Balashova L. V. *Russkaya metaforichiskaya sistema v razvitii: XI – XXI vv*. М. : Rukopisnye pam'yatniki Drevney Rusi: Znak, 2014. 632 s.
5. Baranov A. N. *Politicheskij diskurs: metody analiza tematicheskoy struktury i metaforiki / A. N. Baranov, O. V. Mikhaylova, G. A. Saratov, E. A. Shipova*. М., 2004. 84 s

6. Baranov A. N. *Predislovie redaktora* // Lakoff, Dzh. Dzhonson, M. *Metafory, kotorymi my zhivem: Per. s angl. / Pod red. i s predisl. A. N. Baranova*. M.: Editorial URSS, 2004. S. 7-21.
7. Gak V. G. *Metafora universal'naya i spetsificheskaya. Metafora v yazyke i tekste*. M.: Nauka, 1988. 178 s.
8. Kyiak T. R., Ohui O. D., Naumenko A. M. *Teoriia ta praktyka perekladu (nim. mova). Pidruchnyk dlia studentiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv*. Vinnytsia: Nova knyha, 2006. 592 s.
9. Kravets L. V. *Dynamika metafory v ukrainskii poezii XX st.* / L. V. Kravets. K. : VTs «Akademiiia», 2012. 416 s
10. Lakoff Dzh., Dzhonson M. *Metafory, kotorymimizhivem*. M.: Editorial URSS, 2004. 256 s.
11. Matveeva T. V. *Polyy slovar' lingvisticheskikh terminov*. Rostov n/D, 2010. 562 s.
12. Metafora yak obrazno-funktsionalna odynytsia nimetskoj drukovanoi reklamy ta yii vidtvorennia u perekladi, URL: <https://www.bestreferat.ru/referat-210684.html>.
13. Moskvina V. P. *Russkaya metafora. Ocherksemioticheskoy teorii*. M.: Lenand, 2006. 184 s.
14. Metafora yak obrazno-funktsionalna odynytsia nimetskoj drukovanoi reklamy ta yii vidtvorennia u perekladi, URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/13506/1/Odynetska%20L..PDF>.
15. *Sovremennaya amerikanskaya lingvistika : Fundamental'noe napravlenie* / A. A. Kibrik, I. M. Kobozeva, I. A. Sekerina. Izd. 2-e, ispr. i dop. – M. : Editorial URSS, 2002. 480 s.
16. Teliya V. N. *Metafora kak model' smysloproizvodstva i eeekspressivno-otsnochnayafunktsiya*. Metafora v yazyke i tekste. M.: Nauka, 1988. S. 26-51.
17. Chudinov A. P. *Rossiia v metaforicheskom zerkale: kognitivnoe issledovanie politicheskoy metafory (1991 – 2000)* Ekaterenburg, 2001. 238 s.

ДАНИ ПРО АВТОРА

Овсієнко Алла Сергіївна, аспірант кафедри документознавства
*ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди»*
*вул. Сухомлинського 30, Переяслав-Хмельницький, Київська
обл., Україна, 08401*
e-mail: Ovsiienko_alla@ukr.net

ДАНИЕ ОБ АВТОРЕ

Овсиенко Алла Сергеевна, аспирант кафедры
документоведения.
*ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий государственный
педагогический университет имени Григория Сковороды»*
*ул. Сухомлинского 30, Переяслав-Хмельницкий, Киевская обл.,
Украина, 08401*
e-mail: Ovsiienko_alla@ukr.net

DATA ABOUT AUTHOR

Ovsiienko A., postgraduate student, Department of Document
Science
*Pereyaslav-Khmelnytskyi Hryhoriy Skovoroda State Pedagogical
University*
*30, Sukhomlynskyi, Pereyaslav-Khmenytsky, Kyiv region,
Ukraine 08401*
e-mail: Ovsiienko_alla@ukr.net
